

FÜGGETLEN UJSÁG

MEZŐGAZDASÁGI, SZÖVETKEZETI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
GAZDASÁGI EGYESÜLETEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA

Hétfőre . . . . . 6 korona
Keddre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

MEGJELEN MINDEN VASARNAP.

Felelős szerkesztő:
SZILASSY ZOLTÁN
az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

PÜNKÖSD 1904.

*Piros pünkösöd napján
Ragyogó napsugár,
Virágon fuvalom,
A fákon sok madár.
Eljött a szentlélek,
Hogy keblünk megáldja.
Köszöntünk oh Jézus,
Lelkeknek királya.
Kegyesen hintéd ránk
A mennyei erőt,
Hogy bizzunk Istenben
Jobban, mint azelőtt.
Hogy ez égi kincset
Szívünkbe hordozzuk
A mennynek egy részét
A földre lehozzuk
És itt legyen köztünk
Szeretet képében,
A keresztény ember
Szíve közepében.
Oh, áldott szentlélek,
Árváknak gyámola,
Szenvedéseinkben
Szívünknek orvosa,
Szállj le most is hozzánk,
Hozz ránk vigasztalást,
Hogy mint keresztények
Hön szeressük egymást.*

Sz. B.

Pünkösöd

A májusi aranyos napsugár özönében, virágnyílás, virágillat között beköszöntött a keresztény világ szép ünnepe, piros pünkösöd vasárnapja. A természet most ragyog leginkább a tavaszról nyárba hajtó pompájában. Mintha a nagy mindenség egy hatalmas templom volna, melyben a virágok kelyhei is megcsendülnek, hirdetvén: Pünkösöd ünnepe van. Emlékezete annak, midőn a názáreti a mennybemenetele után való tizedik napon elküldi apostolaihoz a szent lelkét, hogy az megerősítse őket az isteni szeretet örök hitvallásában. Mi a pünkösöd? A földet általölölő kereszténység szervezésének egykor határnapja, ma emlékezete. Egy erkölcsiében tulérett és rothadásnak indult korszakban élt egykor az emberiség, mely két osztályra oszlott. A zsarnokok és a rabszolgák osztályára. A hivalkodó bűn dőzsölt az uralom polcán s az erkölcstelenségnek oltárokat emeltek. És ebben az időben tünt fel a megváltó vérével öntözött kereszt jele, hogy átalakítsa a világot. És a kereszt megindult diadalmas útjára s amerre haladt, rombadőltek a tévtanok sziklavárai s lassan bár, de fokozatosan megkezdődött az átalakulás nagy munkája, mely megteremté a vallás alapjain az emberi közművelődést. Ó, nagy volt az égből leszállt pünkösdi tüzes nyelveknek ereje. A zsarnokokból a felebaráti szeretet hősei s a rabszolgákból szabad nemzetek levének. Ez a kereszt csodás munkája volt. Avagy nem csodálatos dolog-e az, hogy tizenkét szegény halász, akiknek nincsegyebe a tántoríthatlan hithüségénél, megindul a földnek minden tája felé, hogy megdöntse a régi bűnös világrendet s annak romjain felépítse a keresztény vallás ősi templomait, magasztos erkölcsiének szelidségével, tanításának tisztaságával s vég nélküli emberszeretetével!

Az Isten egyszülött fia nem hiába halt meg a Koponyák hegyén, a Golgothán. A megváltás főnséges eszménye, a haladás valóra vált s ha sok áldozat vérehullása árán, megszületett végre az a kor, mely ledönti a gyűlölet buta bálványait s a szeretet Istenét emelte mindenek fölé. Mert hiába beszélnek a kételkedők, a hitetlenek, a farizeusok. Az a haladás, amit itt látunk körülöttünk, az mind, mind a kereszténység termékenyítő erejéből vette eredetét. A kereszténység erejéből, mely az állati mivoltából kiemelte, föl-

emelte az Istenhez az embert, a küzdőnek bizalmat adott, a csüggedőnek reményt.

Erre a hitre, a vallásra, melynek ilyen nagy, szinte megmérhetetlen ereje van, mindenkori szüksége van az emberi társadalomnak. Nekünk magyaroknak szükségünk volt akkor is, mikor ezelőtt ötvenhat évvel nem piros pünkösdi rózsák, hanem vérrózsák nyilottak Magyarországon. Mikor a hazaszeretet szent lelkének hevületével eltölt honvédsereg éppen piros pünkösöd napján vette vissza a szabadsága eltiprására belört osztrák zsoldosoktól Budavárát, ahol székel ma a magyar király s ahonnet hallgatja a Mátyás király templomából kihangzó zsolozsmák melódiáját. És erre a hitre szükségünk van ma is, mikor társadalmunk keretében ismét az elernyedés tünetei kezdenek mutatkozni. Mikor ezt a társadalmat lelketlen izgatók a kereszténység szervezetéből, a hazaszeretet varázsából ki akarják kapcsolni. Mint ahogy a rabló leszakítja a gyermeket az édesanyja kebeléről.

Piros pünkösöd napja van. A távol Keleten vér omlik patakokban, gyilkos csatákban az emberek irtják egymást. Nálunk a társadalom van forrongásban s csak a fegyverben álló hatalom tudja féken tartani. Miért mindez? Mert mindenki elégedetlen. Mert mindenki, aki eltántorodott a szeretet vallásának forrásaitól, úgy érzi, hogy hiányzik neki valami. Még akkor is hiányzik, ha anyagi javakban bővelkedik. És hiányozni is fog mindaddig, míg vissza nem tér e forrásokhoz, melyek eloltják az élő lelki szomorúságot.

Nemcsak kenyér kell a népnek. Az is kell, de kell neki eszmény is, mely lelkesülni, hevülni tanítsa, önfeláldozásra tegye képessé, hogyha kell meg is tudjon halni a hitért, hazáért. A pünkösöd napján szervezett keresztény egyház ezt az eszményt adta meg közel kétezer esztendő óta a nemzetek millióinak. És ezt teszi ma is, midőn ünnepi imára csendülnek a harangok, a földi világ minden részeiben hirdetve a keresztnek vég nélküli, örök uralmát.

Pünkösöd ünnepe van. Elmélkedjete! És szálljon fel ajkaitokról a fohász:

Jöjj el Szentlélek Uristen!
Isteni segítségeddel,
Végzetlen kegyelmeddel
Áraszd szét ajándékidat,
Add a te szent malasztidat...

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk mint a minöket 30 év óta

MAUTHNER ÖDÖN

császár és királyi udvari szállító
magkereskedésében k a p h a t. <<

ORSZÁGGYÜLÉS.

A mult esütörtökön — áldozó esütörtök lévén — nem volt tanácskozása az országgyűlésnek. Pénteken lelkes hangulatu ülése volt a magyar törvényhozásnak. Dicső nagy nemzeti fejedelmünknek, II. Rákóczi Ferencnek a hamvait királyi akarat hozatja haza szép Magyarországra. E fejedelmi tény ma az országgyűlés hódoló nyilatkozattal vette tudomásul s köszönte meg királyunknak.

A képviselőház egyhangulag, pártkülönbség nélkül hozta meg határozatát. Az ezt célzó indítványt a pártelnökök nevében az öreg *Podmaniczky* Frigyes báró, a szabadelvű párt elnöke indokolta fiatalos hévvel elmondott szép beszédben, melynek a végén arra kérte a Házat, hogy amikor köszönettel tudomásul veszik a királynak ezt az elhatározását, ragaszkodó hűséggel, háromszor kiáltás a képviselők: Eljen a király!

A sűrű padsoroktól erre percekig tartó felkiáltás hangzott: Eljen a király!

Perczel Dezső elnök az indítványt rögtön tárgyalás alá vette s ahhoz szolt első sorban *Thaly* Kálmán, a Rákóczi-kor nagytudásu kutatója és történetírója, lelkesedéssel jellemezve a kort s nemzeti fejedelmünk: Rákóczi Ferenc tragikus életét.

Thaly beszédét nagy figyelemmel és osztatlan tetszéssel fogadta a Ház.

Az indítvány elfogadása után a jegyzők fizetésrendezéséről szóló javaslat részletes tárgyalását folytatták s végül részleteiben is elfogadták a javaslatot.

Az ülés végén *Buzáth* Ferenc a katolikus papok kongruaügyében intézett sürgős interpellációt a közoktatásügyi miniszterhez.

A képviselőház ülése után a főrendiház is tartott rövid ülést, amelyen *Csáky* Albin gróf elnök bemutatta a képviselőház üzenetét a királynak kifejezendő hálás köszönet tárgyában.

Wekerle Sándor indítványára a főrendiház kimondotta, hogy a képviselőház indítványát sürgősen kívánja tárgyalatni, mire *Beöthy* Zsolt rövid, de magas szárnyalásu beszédben ajánlotta a képviselőház indítványának elfogadását.

A főrendiház is egyhangulag elfogadta az indítványt.

Szombaton és hétfőn ugynevezett formaszertü ülése volt a képviselőháznak. *Heltai* Ferenc betérjesztette a pénzügyi bizottság jelentését a beruházási törvényjavaslatról. Közben a delegációk megkezdték tárgyalásaikat. Megszavaztak 88 millió koronát új ágyukra és 75 millió koronát új hadihajókra. A közös kiadás most 160 millióval több lesz, mint eddig volt. Vajjon ad-e az uristen olyan jó termést, hogy bírjuk is fizetni?

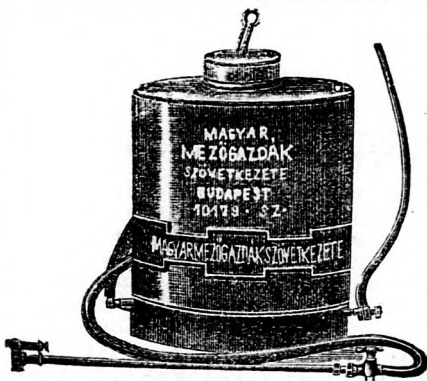
Ujítás a népoktatásiügynél.

A népoktatás ügye sokkal égetőbb kérdés, mint a hadsereg. Mégis ezt hanyagolták el leginkább hazánkban. A mostani közoktatásügyi miniszter egy tanácskozáson a népoktatás ügyét vette tárgyalás alá. A tervezet alapeszméje, hogy kevésbé a pedagógiai elveken és módszereken, hanem inkább az adminisztratív rendelkezéseken változtasson gyökeresen. Célul kitüzi az állam befolyá-ának hathatós biztosítását s az államellenes iskolai üzelmek sikeres megakadályozását. Eszközei: egyfelől a tanítóképesítés államosítása, másfelől az általános tankötelezettség végrehajtása. Szelleme a reformnak feltétlenül nemzeti irányvú akarja tenni a népoktatást.

A magyar nyelv-tanítás, mint általában népoktatásunk nemzeti irányu fejlesztése érdekében legelső sorban a rendes iskolába való járást, vagyis a tankötelezettség érvényre emelését kell hatékonyan biztosítanunk, mert a tapasztalatok e téren igen szomorúak. Az iskolázás sok vidéken rendetlen és hiányos; nem esoda, hogy népoktatásunknak és különösen a magyar nyelv tanításának nincs meg a kívánt sikere. A tervezet megállapítani törekszik az elemi népoktatás egész szervezetét egy a mindennapi, mint az ismétő tanfolyamban, gondoskodva egyfelől a nemzeti irányu népoktatásról és különösen a magyar nyelv tanításáról; másfelől a népoktatás szociális feladatának megoldásáról. Ennek fejében szolt a tervezet arról is, hogy a községi és a felekezeti népoktanitók javadalalmazása emeltessék, mert a tanitói pályán a tisztességes megélhetést biztosítani kell; szolt a tanfelügyeletről, melynek az egész népoktatás felett kiterjedt főnhatóságot biztosít s végül kimondja, hogy a tanítóképeést csak első fokon hagyja meg 57 felekezeti intézetre nézve azok eddigi hatóságai körében, a képesítést másodfokon kizárólag államivá teszi. A tervezet a folyó hó 27-én egybegyülvendő tanácskozás alatt fogják megvitatni.

A Vörös Kereszt jubileuma.

A Magyar Szent Korona Országainak Vörös Kereszt Egyesülete mult hét keddjén ünnepelte meg alapításának huszonöt éves évfordulóját. A szép ünnepség, amelyen a király is jelen volt, két részből állott: a hálaadó-istentiszteletből, amely a budavári koronázó Mátyás-templomban folyt le és az Akadémia dísztermében tartott ünnepi közgyűlésből. Legelőkelőbb és legnagyobb jótékonyági egyesületünk ünnepén ott volt az egész udvar, a fővárosban időző diplomácia és társadalmi és politikai életünk előkelősége teljes számban.

Rézgálicz, sublimált kénpor, dr. Aschenbrandt-féle bordói- és rézkénpor, raffiaháncs, juttafonál, metszőollók, ojtókések és ojtó gummi-szalagok beszerzése végett forduljanak a

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetéhez

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.,

hol a szövetkezet czégével és védjegyével ellátott legjobb szerkezetü hazai gyártmányu permetező is beszerezhető.

Ara rézdugattyu tárcsatokkal ... .. 34 korona.

> B. jegyü öntöttvas dugattyu tárcsatokkal ... 28 korona.

Árulás Franciaországban.

Egy párisi lap rendkívül érdekes újdonsága az, hogy a francia flotta mozgósításának tervét egy *Goglia* nevű olasz ember elárulta Németországnak. Nagy feltűnést kelt az egész világon, bár sokfelé kételkedéssel fogadják és lehetetlennek tartják a dolgot. Bergamoból most azt táviratozzák, hogy a francia lap által leplezett állítólagos áruló a szomszédos Olmo mezővárosban született, harminc esztendő s azelőtt huszárhadnagy volt az olasz hadseregben. A múlt évben Bergamoban csalás miatt három hónapi börtönre ítélték, tehát olyan ember, aki pénzért mindenre képes.

Jókai halottas ágyán.

A párisi közönség újdonságért rajongóságát most újra kielégíti pár napra ez az eset, de nagyobb fontosságot nem lehet tulajdonítani az egésznek.

Bikaviadalok nálunk.

Az idegenforgalmi vállalat három bikaviadalt tervezett Budapesten. Hát ez nem jelent haladást társadalmi életünkben. Az ország minden részéből hallottunk tiltakozó szót ez ellen a visszafelé taszító látványosság ellen. Nem is való azt fölleveníteni otthonában sem, de hozzánk átplántálni éppen vétek volna. Az Országos Állatvédő Egyesület és a közönség köréből nagyszámban hozzáintézett felszólalásokra azt jelenti, hogy a belügyminiszterhez intézett be-

adványában kérte a bikaviadalok megtiltását és reméli, hogy kérelme már azért is teljesülni fog, mert az országot a külföld előtt is lealacsonyító és a nép durvulását előidéző viadalok megtartását, mikor a millenniumi kiállítás alkalmával ilyenek tervezettek, a belügyi tárcza akkori vezetője eltiltotta. Remélünk abban, hogy nem lesz nálunk bikaviadal. Ezt a rosszat meghagyjuk a spanyoloknak.

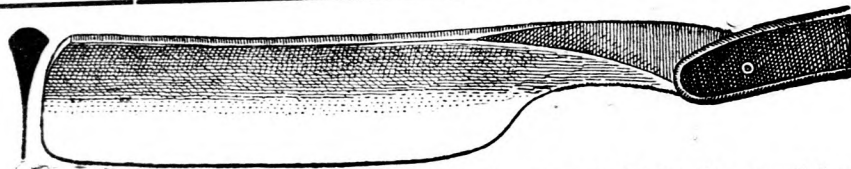
Orosz-japán háború.

Az elmúlt héten a japánok nagy erővel nyomultak előre a haretér egész vonalán. Mandzsuriában már ott járnak Liaojang körül, a liaotungi félszigeten pedig egyre szűkebbre szorítják az ostromzárt Port-Artur körül. Az újabb hírek szerint csapatokat szállítanak már partra Kaiesu mellett is, mely Niucsvangtól nem messze délre esik. Ezeknek a csapatoknak az lesz a feladata, hogy nyugat felől vonuljanak föl az oroszok főhadiszállása ellen, a melyet ilyenképpen három oldalról készülnek a japánok megtámadni. Port-Artur helyzetéről a következőket jelentik:

A vár helyőrsége igen lelkes s elszántan készül a nagy küzdelemre. A japánok a liaotungi félsziget keleti oldalán huszonezter embert szállítottak partra, akik mind Port-Artur ostromára vannak rendelve. Az orosz helyőrség tizenötezer emberből áll s mintegy kilenc hónapra el van látva élelmiszerrel.

Az erődök kevésbé vannak megrongálva, de annál nagyobb a kár az arzenálban és a dokkokban. A Retvizán-hajó még mindig teljesen harcképtelen: az Aszkold-ot most javítják a dokkban. A kikötőben álló hajók nagyobb része készen van arra, hogy a tengerre menjen; a csatornában levő akadályokat (az elsüllyedt japán gyújtóhajókat) nagy sietséggel robbantják föl az oroszok, hogy hadihajóik útját szabaddá tegyék.

A napokban nagy ütközetet lehet várni, mely döntőleg fog hatni az orosz-japán háborúra. A csata Liaojangnál várható. *Togo* japán tengernagy azt jelenti, hogy Port-Arturnál veszteség érte. Elsüllyedt a *Hatsusa* páncéloshajó és a *Joshinó* cirkáló. Egyik a sűrű ködben összeütközött egy másik hajóval, a másik pedig orosz aknára került.

delést tenni. A borotvák árai: »Angol« borotva darabja 1 frt 20 kr., Transzvali borotva darabja 2 frt 50 kr. **Csinos borotvatartó ingyen.**

Megrendelési cím: WINKLER és GRAUER, Első magyar borotva szétküldési telep Kőbánya 48.

Újdonság borotvákban!

Melyek nagy feltűnést keltenek kitűnő minőségük és olcsó áraik folytán. Elismeri és bizonyítja sok számos köszönőlevél is. — Minden meg nem felelő ki lesz cserélve és így minden kockázatát ki van zárva és a siker biztos. Tessék egy próbamegrendelést tenni.

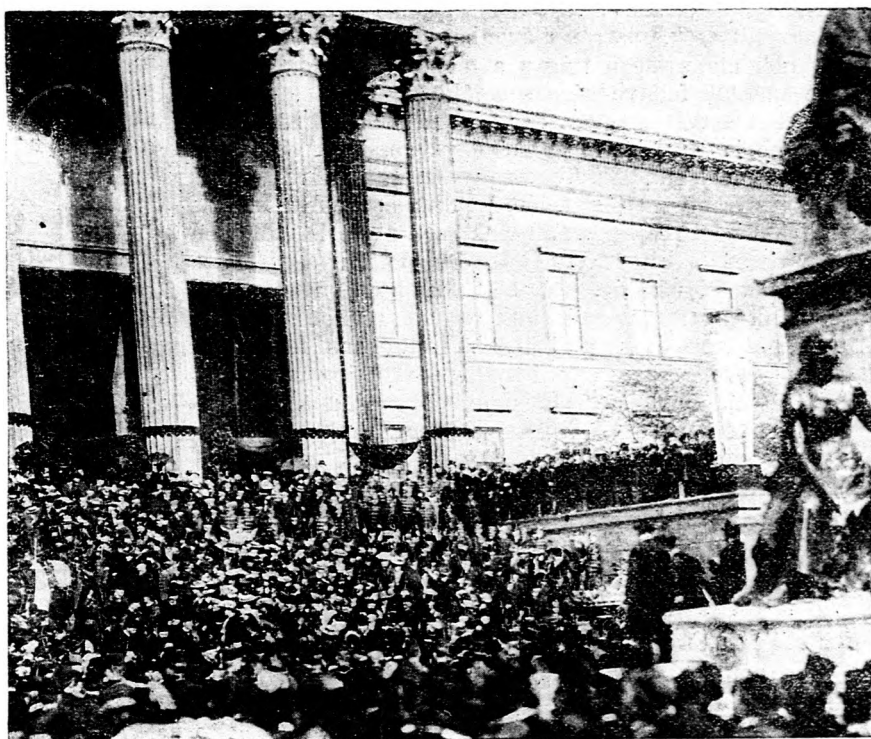
• SZÖVETKEZETI ÉLET •

Szövetkezeti kiállítás Budapesten. Az ősszel özszeülő nemzetközi szövetkezeti kongresszussal egyidejűleg a szövetkezeti intézmények magyarországi vezetői tudvalevőleg szövetkezeti kiállítást is rendeznek, amelyen bemutatják a magyarországi szövetkezetek ipari készítményeit, mezőgazdasági, kerti terményeket, tejszövetkezeti termékeket — a magyar gyümölcsöt és a bort. Továbbá grafikus táblázatokat, statisztikai adatokat, térképeket, kimutatásokat, jelentéseket, mintákat stb., egyszerűen minden oly tárgyat, mely a szövetkezetek fejlődésükben és működésükben bemutatja. A szövetkezeti kiállításnak így kettős célja van. Egyrészt bemutatja szemléltetőleg a magyar szövetkezeti ügy fejlődését, másrészt a magyar termékek kivitelének kedvező kereskedelmi összeköttetéseket szerezhet. A szövetkezeti kiállítás előkészületei serényen folynak. Valamennyi szövetkezeti központ felhívta tagjait az azon való részvételre. — Eddig több, mint 30 ipari szövetkezet, számos termelő és fogyasztási pince és tejszövetkezet jelentkezett. A kiállításon sem térdíjat, sem másféle díjat fizetni nem kell, belépődíj nem lesz.

Az első sertésbiztosító szövetkezet Magyarországon. A székelyföldi miniszteri kirendeltség udvarhelymegyei agilis megbízottja, enesei Dorner Béla fáradozására Udvarhelymegyében, Alsó-Siménfalván e hó 12-én alakult meg egy állattenyésztési szövetkezet állatbiztosítással kapcsolatosan, mely szövetkezet tagjai sertésállományát is biztosítja. — A Székelyföldön alakult meg, tehát hazánkban az első oly szövetkezet, mely a sertésbiztosítást is felvette működési körébe, ami az illetékes körök körültekintő és ügybuzgó működésére vall. — Ezen szövetkezet is a Budapesten székelő Magyar Kölesönös Állatbiztosító-Szövetkezet kötelékébe tartozik és a kockázat viselésének kérdését úgy oldotta meg, hogy tagjai a szarvasmarhánál azok értékének 5 százaléka, a sertéseknél pedig azok értékének 10 százaléka erejéig viselnek kockázatot, azt ezt meghaladó kockázatot a Magyar Kölesönös Állatbiztosító Szövetkezeté.

Hitelszövetkezeteink és Olaszország. Öszinte megelégedésünkre szolgál, hogy szövetkezeti törekvéseinket immár a külföld is dicséretileg említi. Az eredmények, amelyeket ezen a téren elérünk, mindenfelé felkeltik a figyelmet és méltatásra találnak. Így

legutóbb a Rómában megjelenő egyik előkelő olasz ujság dicsérő szavak kíséretében közli azokat az eredményeket, amelyeket az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet a múlt 1903. év végéig felmutat. Az, hogy az elsőrangú ujság nemrégiben a Magyar Gazdászövetség havi közlönyének felajánlotta a csereviszonyt, már magában véve is jele annak, hogy számot tesznek a külföldi előkelő szövetkezeti országok között. Ezt a pozíciót, amelyet évek kitartó munkája révén kivivnunk sikerült, csak akkor tarthatjuk meg, ha a derék kezdethez méltó lesz a jövő fejlődése is. Ezt kell szem előtt tartanunk.

Jókai temetése.

Szövetkezeti szeszgyár.

Tudomásunkra jutott, nemrégiben, hogy Szepesbélán, a derék szepesi kisgazdák szövetkezeti szeszgyárat alapítottak. T. Olvasóink okulására a gyárat következőkben ismertetjük:

A szövetkezet „Szepesbélai mezőgazdasági szesztermelési szövetkezet” cég alatt van a löcsei kir. törvényszék, mint kereskedelmi bíróságnál bejegyezve az 1901. év folyamán alakult 60,000 korona üzletrész tőkével, mely 7375 korona híján be is fizettetett. Ezenfelül 18,000 korona hosszabb és 32,147 folyó számla tartozással folyt az első évi üzem. Az 1902. év elején 720 hlt. szeszkontingenst kapott, amire a szeszgyár felépítéséhez és berendezéséhez látott az igazgatóság. A gyári épület 52,140 koronába, a gyári és finomító berendezés 47,194 koronába került az első évi mérleg

A legjobb minőségű **háztartási és gazdasági cikkek, hamisítatlan jó italok a legkedvezőbb árakon** a fogyasztási szövetkezetek útján szerezhetők meg. A melyik faluban fogyasztási szövetkezetet akarnak létesíteni, a mozgalom kezdeményezői forduljanak ubaigazgatásért a

„Hangya”, a Magyar Gazdászövetség Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezetéhez
BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám.

szerint. A gyár 1902. évi december hó elején lett üzembe helyezve, napi 4 hl. szesztermeléssel. Az elmúlt 1902-903. üzleti és termelési évben a kezdet sok nehézségeivel kellett a gyár vezetéseért felelős szövetkezeti igazgatóságnak megküzdeni, mert kiscgazdáink nagy része az új eszmével az első pillanatban nem igen akart megbarátkozni és mindig csak a kisüstök korában létezett állapot után sóhajtozott. Ma azonban, úgy látszik, hogy a jég meg van törve, kiscgazdáink lassanként megkezdnek barátkozni a szövetkezeti eszmével.

A szövetkezetnek különben 62 tagja van ez idő szerint. A cél, amelyet a szövetkezet maga elé tűzött, a tagok mezőgazdasági terményeinek lehető legjobb árban való értékesítése mellett főképpen az, hogy a nyert moslék felhasználásából a gazda télen át jó takarmányhoz jusson s úgy egyrészt az állattenyésztés előmozdításáért, másrészt azonban az ily módon nyert nagyobb mennyiségű trágya a mezőgazdaságokhoz tartozó szántók feljavítására szolgáljon.

Ezt a célt a gyár rövid fennállása dacára már legalább is megközelíti és remény van, hogy el is fogja érni. A moslékot, amelyet az egyes tagok a részjegyek száma szerinti mennyiségben naponta hordókból és más alkalmas edényekben szállítanak haza a gyárból, minden egyes gazda kivétel nélkül kitünő takarmánynak ismerte fel. Ez a körülmény, valamint az, hogy mostanában gazdáink takarmány szükében vannak, indította az igazgatóságot arra, hogy a 720 hl. kontingens felhasználása után még vagy egy hónapig exkontingens szeszt fog főzetni, abban a reményben, hogy ez mint pótkontingens utólagosan be fog számíttatni.

A mérleg szerint a szövetkezet az első évben 1101 korona tiszta nyereséget ért el.

A higany és a szem.

Házitanitónő: Igenis fiuk. A hőmérőben higany van, ami föl- és leszáll... (elalszik).

Gyurka: A tanitónéninek is higany van a szemében, mert föl- és leszáll. Most ismét leszállott. Győrünk Pista játszani...

A király. Ö Felsege a király junius végéig marad Budapesten s közben csak junius 2-án utazik Bécsbe egy napra, hogy az ottani urnapi körmeneten részt vegyen. Alexandra kumberlandi hercegnőnek a meklenburgi nagyherceggel való esküvőjén nem vesz részt ő felsege.

Kossuth-szobor leleplezés. Mult vasárnap leplezték le nagy ünnepek között a torontálmegyei Magyar-Itteben Kossuth Lajos szobrát. Az ünnepélyre meghívták Kossuth Ferencet is, aki azonban betegsége miatt nem utazhatott le. A függetlenségi párt nevében meleghangú táviratban üdvözölte Torontálmege közönségét s kimentette távolmaradását.

Kérvények a királyhoz. Az udvar itt időzése óta valóságos ostrom alatt van a király kabinetirodája. Ahány ügyes-bajos ember, mind a király elé akar járulni kihallgatásra vagy legalább is kérvényt nyújt be a királyhoz. Alig tiz nap alatt kétezernél több kérvényt adtak be a kabinetirodához, mely a kérvények nagy részét Bécsbe küldte feldolgozás és elintézés végett.

A kormány tisztelgése József főhercegnél. A kormány tagjai hétfőn délelőtt tizenegy órakor kihallgatáson voltak József főhercegnek a honvédfőparancsnokság palotájában levő ideiglenes lakásán. A kormány tagjai már régebben akartak tisztelegni a főhercegnél, de ez elmaradt a főherceg betegsége s fiunei tartózkodása miatt. A miniszterek diszmagyarban jelentek meg és pedig Tisza István gróf miniszterelnök, Berzeviczy Albert, Plósz Sándor, Khuen Héderváry Károly gróf, Nyiri Sándor tábornoki diszruhában, Hieronymi Károly, Tallián Béla, Lukács László, Cseh Ervin, az államtitkárok közül többen. A kormány tagjait Paur Hugó udvari titkár fogadta s kalauzolta föl a palota fogadótermébe. A kormány tagjaival József főherceg és Klotild főhercegné hosszasan társalgott.

Egy herceg kalandja. Kellemetlen kalandja volt Károly István hercegnek, aki inkognitóban Hamburgban időzött a napokban. A herceg egy német hajón Angliába akart utazni s amikor a hajóra lépett, egy bírósági hivatalnok lépett a herceg elé, akiben egy sikkasztót vélt felfedezni. A herceg mosolyogva fogadta a hivatalos tulbuzgóságot s amikor igazolta magát, kezét fogott a megrémült hivatalnokkal s folytatta útját.

Élelmi szerek értékesítését eszközlik az előirt % mellett. Fevilágosítást és csomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénz-
▼ elszámolás. ▼

MAGYAR GAZDÁK VÁSÁRCSARNOK ELLÁTÓ
SZÖVETKEZETE

HATÓSÁGI KÖZVETITŐ

Budapest Székesfőváros Központi Vásárcsarnokában.
SÜRGÖNYCZIM: AURORA—BUDAPEST.

Értékesítésre elfogad: ▼
Husnemüket, füstölt
hust, vadakat, szárnyasok-
kat — élő és leölt állapot-
ban, tojást, vaját, halat,
burgonyát, káposztát, zöldség-
félleket, gyümölcsöt stb

Korányi tanár ünneplése. Szép ünneplésben volt része *Korányi* Frigyes professzornak hétfőn délelőtt az orvosi klinikán. Huszonöt esztendővel ezelőtt végzett tanítványai gyűltek össze, hogy hódolatukat bemutatassák mesterüknek. A régi nagyszámu hallgatóság számban megfogyva érte meg a találkozást. Mikor az ősz mester megjelent, viharos ovációk után Bókay Arpád üdvözölte. Korányi Frigyes meghatottan köszönte az ünneplést és belekezdett előadásába, amely a vese tuberkulotikus betegségről szólt. Megújuló taps és éljenzés fogadta az előadót, amelyet újabb fogadással köszönt meg társai nevében Bókay Arpád tanár, hogy öt esztendő mulva újra leteszik hódolatukat professzoruk elé.

Kinai lázadó Nagyváradon. Nagyváradon pár nap óta egy szolid képű, nagycsontu kínai sétál és kínálja kínai faragványait. *Thü-Shü-Vjü* a neve s érdekes múltja van. Négy évvel ezelőtt Sanghai mellett volt déligyümölcs-kereskedése és mikor a kínaiak közt kitört az elégedetlenség és anyacsászárné és a császár politikájával szemben, ő a sanghai boxerek élére állva, ott hagyta üzlét és a nagy boxerlázadás egyik legtevékenyebb tagja lett. Az ország belsejében csatlakozott a fölkelőkhöz, családját ott hagyta s fegyvert fogott a nagy boxereszmék kivására. A boxereszmék a régi Kina összeállítását célozták és az idegen befolyástól akarták felszabadítani a nagy kínai birodalmat. Mikor a lázadást a hatalmak leverték, *Thü-Shü-Vjü* visszatért Sanghaiba, de családjának már nyomát sem találta. Feleségét és négy gyermekét, valamint öregapját felkoncolták a császár emberei és őt is a lefejezés várta. A leveretésbe nem tudott belenyugodni. Harcias kiáltványt intézett a néphez és újra felszólította őket a harcra, hogy kezdjék újból a lázadást és verjék ki az idegeneket a sanghai kikötőből. Ennek lett is fogantaja, de az első zavargásra megszólaltak az ágyuk és elhallgattatták a boxereket. *Thü-Shü-Vjü* egy küli viskójában rejtőzött hetekig és aztán — mivel halálra ítélték — megszökött Sanghaiból és azóta bujdosik a nagy világban s kínai apróságokkal házalva keresi meg a mindennapi kenyeret.

Veres Pálné emlékszobra. Nemzeti nőnevelésünk lelkes uttörőjének, Veres Pálné emléket közelebb szobor fogja megörökíteni a fővárosban. Az emlékbizottság már meg is bizta Kiss György szobrászt az emlékmű mintázásával. A művész életnagyságu ülő alakban mintázza a nagyszivü honleányt. Az egészet márványból faragják ki és alkalmasint a VIII. ker. Reviczky-téren állítják fel.

Az élesdi zendülés. Az élesdi esetben tartott helyszíni vizsgálatot mult héten fejezte be a nagyváradai ügyészség képviselője, Vámosy Mihály kir. ügyész. Tizenhat napig tartózkodott künn az ügyész és a most készülő vádirat mintegy 40 ember ellen fog különböző vádat emelni, ide nem számítva a már letartóztatott 18 embert. Élesden és a környékbeli falvakban teljes csend van és rövid idő mulva visszatér Nagyváradra a még mindig künn levő katonaság is.

A csatádi Lenau-emlék. Radnai Béla szobrász nemsokára befejezi a csatádi Lenau-szobor agyagmintáját. Mihelyt az Országos Képzőművészeti Tanács megtekintette és elfogadta a mintát, nyomban bronzba öntik, felállítják, s még e nyár folyamán nagy ünnepeyességek között leleplezik. A szobrot Csatádon, a Lenau szülőháza előtt levő téren állítják föl, ahol már elkészítették a szobor alapozását, amelyet virágokkal és fákkal ültettek körül.

Az elhagyott Rigó Jancsi. A szép asszonyt szöktető cigányprimást szomorú sors érte. Szépséges hercegnője, az aranyhaju tündér, mint ahogy ő nevezte, megunta a sötétbőrű Jancsi ölelését, mely egyre vesztett tüzéből, megunta hegedüjének varázslatos hangját is s elhagyta épen olyan hűtlenül, mint elhagyta volt férjét, aki nem volt képes a szerelmet sóvárgó hevesvéru asszony vágyait betölteni. Ward Klára tehát új szerelmet keresett s meg is találta egy forróvéru izmos nápolyiban, akinek kedvéért elhagyta Rigóját, akit pedig annak idején még a pákozdi cigánytanyára is elkísért. Az elhagyott és árván maradt Rigó Jancsi pedig elővette hegedüjét s bús magányában eljátszott rajta egy szomorú nótát, azután elbucuszván emlékeitől, felhuzta frakkját s beállott a bandába, hogy a régi helyébe meghódítson s elszökteszen egy másik hercegnét, de csak úgy, ha lehet.

A beteg cár. Pétervárról írják, hogy a cár egészségi állapota mind nagyobb aggodalomra ad okot. Az orvosok a legteljesebb mértékben való idegrongálódást tapasztaltak. A cár minduntalan siró görcsöket kap: heteken keresztül nincsen álma; az udvari ceremóniák elvégzésére már-már képtelen lett. Arca ijesztően beesett, sárga. Az udvari köröket a legnagyobb aggodalom tölti el.

Barlanglakó munkások. Eszékről írják, hogy a Schulhof-féle téglagyári baleset alkalmából a kutató egészségügyi rendőrség 12 barlangra akadt, melyek a téglamunkásoknak lakásul szolgáltak. Egy-egy barlangban, mely két méter mély volt, 2—5 személy lakott. A rendőrség a téglagyártulajdonos ellen megindította a bűnügyi vizsgálatot.

Harcias regruták. A zólyomgyepei Gyetva községben vagy háromszáz regruta gyűlt össze a pályaudvaron, hogy elutazzék. A vonat megérkezése előtt összevesztek s a sinek között két pártra oszolva, valóságos csatát vívtak. E közben megérkezett a vonat, amely azonban kénytelen volt háromnegyed óra hosszat ott vesztegelni, mert a legények inkább elgázoltatták volna magukat, semhogy elhagyják a csatateret. A verekedésnek a csendőrség vetett véget. A küzdelem helyén két halott és huszonnyolc sebesült maradt.

A magyar kir. államvasutak gépgyáranak lokomobil oséplőgép és „MILLENNIUM“ aratógép gyártmányai a párisi nemzetközi kiállításon a legnagyobb kitüntetést, a GRAND PRIX-t nyerték.

A magyar királyi államvasutak gépgyáranak vezérügynöksége

Budapest, Váci-körut 32. szám,

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült 4, 6, 8, 10 és 12 lóerejű gőzcséplőkészleteit, 14, 16 és 20 lóerejű compound-locomobiljait,

„MILLENNIUM“ legújabb szerkezetű fűkaszáló-, marokrakó- és kéveköto aratógépeit, továbbá: „AGRÁR-DRILL“ tolokerekes rendszerű sorvetőgépeit, aczélöntésű ekefóvel ellátott EKEIT és egyéb mezőgazdasági eszközeit.

Grófkisasszonyok tűzhalála. Korvina-Kvirikoban, mint Páviából jelentik, leégett Perdukka-Pitti Angela grófnő kastélya. A tűz oly gyorsan terjedt, hogy pár perc alatt az egész kastély lángokban állott. A három grófkisasszony: a tizenhétéves Ida, a tizenhatéves Giuseppina és a hatéves kis Fiorenza bennégett a kastélyban. A kár mintegy kétszázézer lira. A vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

A kigyóméreg ellenmérge. New-Yorki távirat jelenti, hogy *Nogusi* doktor, Japán egyik leghíresebb

tésben maradt Cornwallal. A „New-Yorker Abendblatt“ ezentúl nap-nap után távirati értesüléseket fog kapni Marconi készülékén az Anglia és Amerika között közlekedő összes Cunard-hajókról. Így a mi kivándorlóink is, ha Fiume felé utaznak, a szárazfölddel mindig összeköttetésben lesznek.

A mikádó a góthai almanachban. A japáni császár renoméja, amióta hadserege szárazon, vizen egyaránt veri az oroszokat, ugyanesak megnőtt, de emelkedett vele együtt a mikádó önérzete is. Eddig a

A szeretet.

orvosa föltalálta a kigyóméreg ellenmégét. *Nogusi*, aki kísérleteit a Carnegie által segélyezett kopenhágai szerumintézetben végezte, találmányáról a washingtoni orvosi egyesületben előadást tartott és elmondta, hogy szerumát a keeske véreből készíti.

Drótnélküli távirás Anglia és Amerika között. Marconi, aki mult héten a „Compania“ gőzösön New-Yorkba érkezett, a hajón állandóan összekötte-

mikádót a góthai almanach nem az uralkodók közt sorolta fel, hanem az államok diplomáciai évkönyvei kapcsán emlékezett meg róla. Most azt jelentik Góthából, hol az almanach készül s hogy a Perthes céghez, amely a góthai almanach kiadója, *Mutszu-Hito* japán császár levelet írt, amelyben azt reklamálja, hogy őt és családját is vegyék be az uralkodó családok jegyzékébe.

„DERBY“ melasse baromfi abraktakarmány felültul és pótol minden mas takarmányt

tartalmaz: melasset (20% cukor tartalommal), buzakorpát, tengeri darát, kendermag pogácsát, foszforsavas meszet.

Ára 10 korona 50 kilogrammonként.

Előnyei: feltűnő gyors hizás, korai tojó képesség, kitűnő husképzés, szaporodó tollasodás, feltétlen sulyszaporulat minden más takarmányozással szemben.

Figyelmeztetés: óvakodjunk az értéktelen tözeggel kevert és egyéb hangzatos nevek alatt forgalomba hozott takarmányoktól,

A „DERBY“ erőtakarmányok összetételeért és hirdetett emészthető tápegységeért szavatol az
ERŐTAKARMÁNYGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG IGAZGATÓSÁGA.

Gyárak: Budapest, Hatvan, Tótmegyer. Központi iroda: Budapest, IX., Üllői-ut 117. (Telefon 51-32.)

Megrendelhető: Budapest — Köztelek (IX., Üllői-ut 25.), a Baromfitenyésztők Országos Egyesületénél.

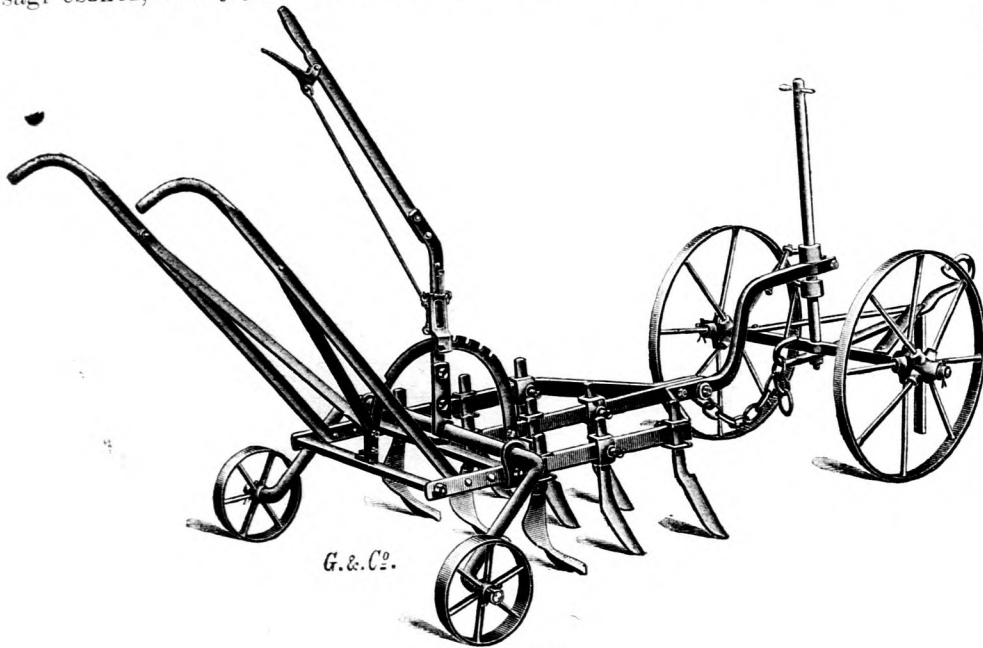

Árviz.

GAZDASÁGI DOLGOK

Rétjavítás rétujtóval.

A rétujtó egy rendkívül hasznos fogatos gazdasági eszköz, amelylyel a rétek pázsitját felhasogatva,

A rétujtó.

előmozdítjuk a réttalajba a levegő és nedvesség behatolását, a talaj termőanyagainak elmállását és ezzel a réti növényzet megerősödését, gazdagabb termését. A szó szoros értelmében felfrissíti, megújítja a réti növényzetet és azért teljes joggal viseli a rétujtó nevet.

A rétujtó hasznos voltáról, egy erdélyi gazda, a „Köztelek” 33. számában a következőket írja:

„Három évvel ezelőtt az Erdélyi Gazdasági Egyesület útján Sack Rudolf gyárostól szereztem be egy rétfelujtót. A gazdaságban, melynek kezelőtisztje voltam, egyik távolabb eső pusztán volt egy 38 kat. hold kiterjedésű kissé oldalas legelőnek sem lehetett mondani, nemhogy kaszálónak, mivel a gazdaság annyi trágyával nem rendelkezett, hogy a kaszálót istállótrágyával kellőleg trágyázzni vagy pénzen vásárolt drága műtrágyákkal jó termőerőbe hozni lehetett volna. Ennélfogva a kaszálót juhokkal, az ugynevezett kosarazással trágyáztattam meg, mi bizony csak annyiban használt, hogy valamivel jobb legelőt adott, mint a trágyázás előtt.

Ennélfogva elhatároztam azt, hogy próbát teszek az oly melegen ajánlott rétujtóval, mit a már fennnevezett gazdasági egyesület útján be is szereztem.

Az ősz folyamán az egész területet, egy kataszteri hold kivételével felhasogattattam a rétujtóval. Az egy kat. hold területet azért hagytam érintetlenül, hogy azon újabb trágyázási kísérletet tegyek, szemben a rétujtóval; a területet láncboronával megboronáltattam, hígított istálló-trágyával jól megöntöztettem és azután teljes, jól érett istálló-trágyával be-terítettem, tavasszal újból jól megboronáltattam, a trágyamaradványt pedig kézi vasgereblyékkel legereblyéltettem. Sajnos ugyan, de a várvavárt eredmény

elmaradt, mert azon az egy kat. holdnyi területen a fű nem nőtt fel annyira, hogy azt kaszálni lehetett volna; a legelő azonban javult, de csak június közepéig, június közepétől fogva kezdett a fű száradni, úgy, hogy az teljesen kiszült és ott legeltetni sem lehetett többé.

Ellenben a rétujtó után oly fényes eredményt értem el, hogy a vidék összes földbirtokossága csodájára jött ezen műveletnek és ott, ahol azelőtt még a juh sem tudott jóllakni, kat. holdanként 538 kg.-ram szénatermésünk lett és egész a tél beálltáig jó legelője volt a szarvasmarhának. Következő évben a termés megkétszereződött és sarjút is kaszáltam kat. holdanként 457 kg.-ot.

Mivel ily fényes eredmény koronázta fáradságomat, a rétujtást marhalegelőkön is alkalmaztam rendszeresen ott, hol annak szükségét láttam. Ezáltal elértem azt, hogy dacára nagy marhaállományunknak, képes voltam évenként 100 drb szarvasmarhát fűbérbe felvenni, ami évenként 800 forintot jövedelmezett.

Hogy a rétujtó munkája minden körülmények között

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a NICHOLSON gépgyár gazdasági
géposztályának —
vezérügynöksége.

GŐZCSÉPLŐ-KÉSZLETEK

elsőrangu magyar gyártmány.
Gőzmozgonyok, minden nagyságban, nagyobított
tüzszekevényel.

Úti-mozgonyok, legújabb szerkezetben, kiváló
nagy erőkifejtési képességgel.

Cséplőgépek, legújabb szerkezetben hosszabbított
szalmarázókkal és szabadalmazott utánrázóval.

Gazdasági gépgyártás csakis
ELSŐRANGU kivitelben.

Vetőgépek hegyes és sík talajhoz.

„Nemzeti” tolórendszerű vetőgép 13, 15, 17, 19,
21, és 23 sorral,

UJ! Magyar gyártmányban UJ!
GLÓRIA párossoru vetőgép 12, 14, 16, 18, 20, 22,
24 soros 3¹/₂ — 4 — 4¹/₂” sortávolságban.

◆ Gőzcséplőkészletekre csereüzletek köttetnek. ◆
Rövidített levélezim:

„AGRARIA” Budapest, V., Váci-ut 2.
Sürgőnyezim: AGRARIA, Budapest.

ily nagy eredményt adjon, az legalább is valószínűtlen. De ne is várjunk attól csodahatást, érjük be azzal, hogy igenis fölfrissíti a réti növényzetet és kiválóan előmozdítja annak őszi munkája, a télen át foganatosítandó istálló- vagy műtrágyázás hatását, mert az eső és hóvíz, a felhasogatott pázsiton át, könnyebben a növényzet gyökeréhez juttathatja a feloldott trágyaanyagokat.

A rétuajtó beszerzése különösen ott ajánlatos, ahol kötött talaju elhanyagolt rétek és legelők vannak, ámbár mindenhol sikeresen használható. Kisgazdák persze csak társaságban szerezhetik be. Leírása és rajza megtalálható minden nagyobb gépárjegyzékben. A Sack-félet mondják a legjobbnak, de most már a magyar gyárak is jó rétuajtókat készítenek.

Kényes cseléd beszegődése.

Cseléd: Szabad kérdenem, nagysága, vannak gyerekek a háznál?

Nagysága: Csak egy kis lány, de ha akarja, azt is beadhatom a nevelőintézetbe.

Gazdaságban

mint nélkülözhetetlen, sok évi tapasztalat alapján tökéletesített állategészségi szer, **Kwizda Fer. János**, csász. és kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerész által — Korneuburgban készített — Kwizda-féle korneuburgi marhatájpapor ajánlatik, ezen sikerült összeállítás valódi házikinése minden gazdaságnak és állattulajdonosnak, az állat emésztési szervezetét erősíti, az emésztést könnyíti és a mirigyszervezetre különös jó hatással van s az állat ellenállóképességét emeli.

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi részvény-társaság
a szab. osztr.-magy. államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyárának
vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

EGYETEMES ACZELEKÉK.

Tiszta aczélanyag
saját hámorainkból.

Eltörhetetlen tégelyaczél-ekefej.
Pánczélaczél-kormánylemez.
Magasított aczélekefej.
Porvédő kerekek.
Aczél gerendely.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Ekegyártás terén legelső rangú magyar gyártmány felelülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

Kérjünk árjegyzéket, mivel ez az összes talajművelőgépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt és díjmentesen küldetik.

Rövidített levélczim:

„AGRARIA“ Budapest, V., Váci-ut 2.

Sürgönyezim: „AGRARIA“ Budapest.

• MULATTATÓ •

Uram, ne büntess!

Ne büntesd meg Uram, ne büntesd,
Ki ellened küzd, perbe szállva,
Derüs, mosolygó kék egünknek
Ne adj vihart csillagzatára.
Karod ha egy ellen kinyujtod,
Sok milliók reményit sujtod.

Ne büntesd meg Uram, ne büntesd,
A kit a gög hatalma vett meg,
S kegyel ha mást fölébe ültet,
Remeg a lelke, teste reszket.
Csapásidon vessződ ne törjék,
Hanem alázd meg durva gögjét.

Ne büntesd meg Uram, ki álnok,
S álutakon halad kőválygra,
Mérget kever békés családok
Enyhítő, édes italába.
Azzal láss törvényt csak fejére:
Kezed céljában ne segítse.

Ne büntesd meg Uram, ki bűnnek
Örvényei felett haladva,
Törvényt, erkölcsöt úgy kerül meg:
Hitét, vallását megtagadja.
Uram, ne büntesd szent kezeddél,
Inkább az örvényt, azt fedezd el.

Jöjjön csak áldás szent kezedből,
Igaz uton csak légy szövétnek.
Villámokat borult egedből
Arra se szórj, ne, a ki vétett.
S megismerünk, míg jók itt lesznek,
Irgalmasnak, tökéletesnek.

Legyen a bűnnek büntetése
A vádoló szó szívek mélyén,
Kétágu törként vágja, véssé,
De pihenésre sose térvén.
A régi sebre jöjjön uj, más,
A míg beköszönt a — javulás.

Akkor hajolj rá Istenem te,
Gyógyírt a szívre osztogatva,
Öleld át gyermeked szeretve,
S parancsod ird a csillagokra.
Igy, míg e földön tart az élet
Szent utadon jár s majd — tiéd lesz.

Tarcsafalvi Albert.

HOGY LETT A SZÉKELYBŐL GÓBÉ?

— Regényes mese az Apaffiak idejéből. — (21)

A „*Független Ujság*“ részére írta: Péterfy Tamás.

MÁSODIK RÉSZ.

I. FEJEZET. Ki a székely?

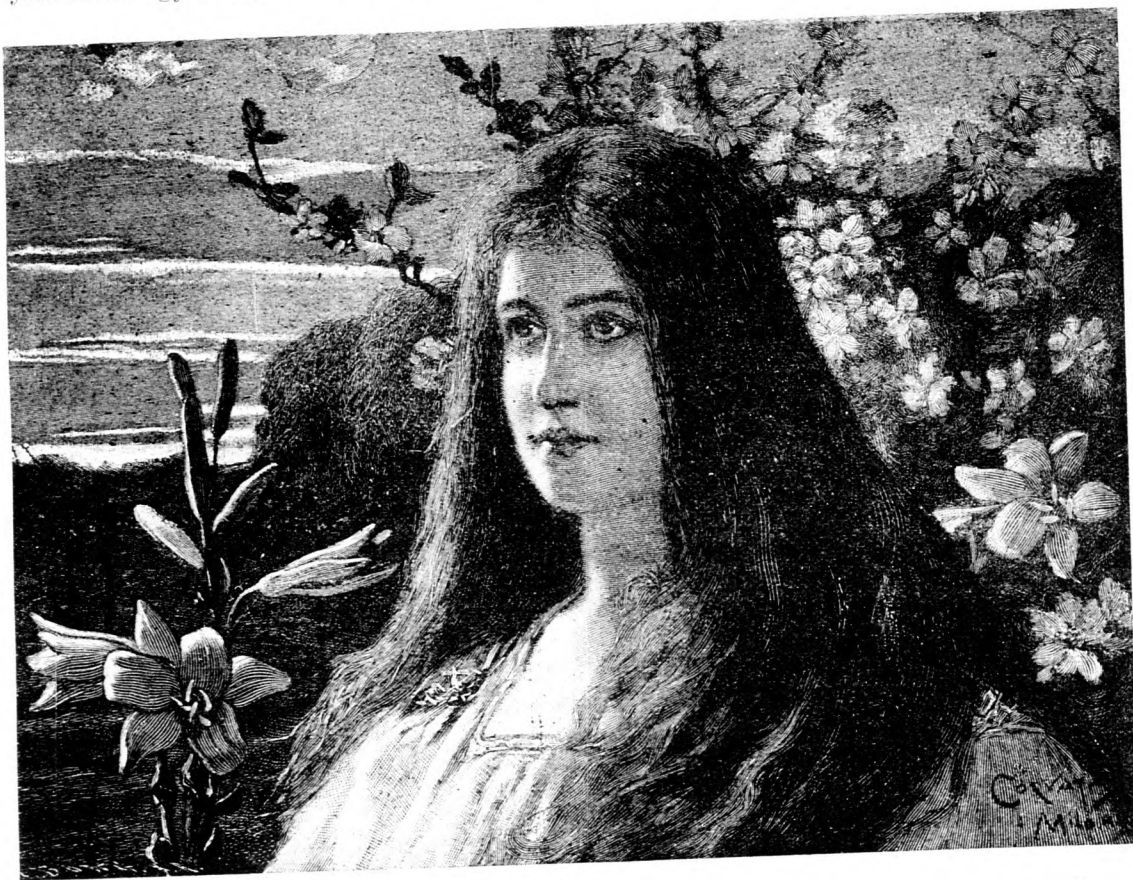
Két esztendő telt el szüntelen háboruk alatt. Folyt a vér Erdélyországban a fejedelmi pártoskodások miatt. Baresai Akos háromszor mondott le és tette újra a fejére a fejedelmi süveget. Kemény János szintén a fejedelemségben öhajította magát megerősíteni, melyet részére ugyyszólván a véletlen játszott oda.

Később, hogy teltek az évek — elhiették végre a Rákóczi György halálát, de a Baresai Akos fejedelemségével nem tudtak kibékülni. Más fejedelem kellett a székelységnek, aki ne függjön a töröktől, ki szüntelen dulatja az országot, hanem Bécestől.

Ki legyen tehát a fejedelem?

Minden okosságnak fele bolondság és minden bolondságnak fele okos dolog! Így került a Kemény János neve legelőbb szóba a bolond Pityóka Rózi szájából, s ime való lett.

A tatárfogságból kiszabadult vitéz csakhamar megnyerte többek tetszését, miért Baresai fejedelem rájuk ütve — végig dulta a Székelyföldet, s a székely felkelőket Al-Csikig szétverte. Tovább nem hatol-

Artatianság.

A nemzeti Rika Józsiás uram erdővidéki kuriája sokszor vala kitéve a rablás-fosztogatásnak czekek alatt, de esodálatos módon mindig megmenekült a megsemmisüléstől. Nem vitézség vagy önfeláldozás mentette meg egyszer sem, hanem a közbejött véletlen. Erre már az utóbbi időkben bizva számítottak is.

Egyszer már körülfogta az ellenség s a legutolsó percben nagy ropogás, lövöldözés hallatszott a Rika-erdő felől, mire eszeveszett futamodással menekültek az ostromlók. Más alkalommal a tatár vezértől hozott mentelmi parancsot Pityóka Rózi a boszorkány, ki ott tanyázott néha a kuriában. Így felszabadultak a dulás alól. Valójában pedig a boszorkány tudománya védte meg mindig a kuriát.

A Rákóczi György fejedelem haláláról hallani sem akartak abban az időben a Székelyföldön. Eppen ezért Baresait sem ismerték el utódjául. Ekeken át regéltek Rákócziról, mint bujdosóról, aki vissza fog térni még és helyreállítja Erdélyországot, mint régen...

hatott a sűrű fenyesekkel borított hegyek között — tehát alkudozni kezdett ellenével.

Ennek az alkunak pedig egyéb eredménye nem lett, minthogy közös megegyezéssel a segesvári hongyülés döntését elfogadták, mind a felkelő székelyek, mind Baresai Akos a fejedelem.

Még nem vala eldöntve, sőt javában folyt a tanácskozás Segesváron, mikor hírül viték Baresainak a Kemény János közeledését. Miért a fejedelem testvére — Baresai András a hírvivőket megeskítatá. Pedig kár volt! Nem álhírnökök voltak szegények, mert a Kemény János diadala alig nyole hétre bekövetkezett valóban.

A győzelmes Kemény lemondásra kényszeríté előbb — aztán magában kimondta a halált a két testvér fejére...

Már 1661 június 6-án elérte célját Kemény János. A megyesi hongyülésen ugyanis magát a Baresaiak élete és javadalmi fölé urrá tétette.

Rossz tanácsadói valának Keménynek, de mindezeknél ő maga rosszabb volt. Mintha egy ba-

bonás megrontó szellem sugalatait követné, hatalmában elbizakodva kegyetlenkedett.

Igy Kemény János az új fejedelem, amint a fogoly Baresai Ákost Görgényből-Kővárra kísértetné: meglövette, s ott hagyta az uton...

Ez nem jöhetett egy ország uralkodójának szívéből! Egy uralkodótól több nemes érzést várnak és vártak alattvalói mindenkor!

Baresai Andrást Fogaras várában felakasztatá, sőt többeket felakasztatott a Baresai-pártiak közül az országban. Sokakat börtönre vettetett! De mind-czek megbosszulatlan nem maradhattak.

Nemsokára beütött a török roppant hadával rendet csinálni a feldult tartományban. De mielőtt elmondanám a török barátságos rendesinálását. — tekintsünk szét az ismerősök között.

* * *

1661 június közepe volt.

Ali basa török tábora ott pihent Erdélyország szívében, mert a fővezér fölhívásai, melyekkel a nemességet fejedelemválasztásra szólítá össze, — hiába hangzottak el.

A ragyogó tiszta nyári nap behinti aranyos sugaraival a nagy török tábor. A nyüzsgő sokaság között gazdag török sátorban maga a fővezér — Ali basa sétál. Bosszus. Haragszik az erdélyi nemességre parancsai mellőzése miatt. S amint így sétálva jár-kál föl s alá sátorában: hirtelen lépett le, fejét a földig hajtva ura előtt.

— Egy gyaur.

— Mit kíván? — kérdező haragosan Ali.

— Felsőgeddel beszélni.

— Nem fogadom! kergesd el!

— Híreket hozott.

— Bocsásd be! De ha egy rosszat szól — leüttem a fejét!

Ujra meglebben a sátor kék selyem függőnye, mögüle magas, sovány nő lépett elő. Hosszúkarú arca hasonlít a sárga viaszhoz. Mozdulatait sajátzerű vontatottsága teszi érdekessé. Leborul elébb, majd magasra tartott fővel közeledik Ali basához.

— Itt vagyok nagy uram! Parancsoltál?...

A nagyvezér reátekint s elsimul egy-két ránc haragos homlokáról. Egy töröktől sohasem gondolható

gyöngédséggel fogadja vendégét, ő, akinek vallása nem ad egyéni szabadságot itt a földön a nébernek; a tulvilágban pedig, miként egy állatot: kizárja az örök életből. Ali basa megkínálja ezt a gyaurt, hogy üljön le.

(Folyt. köv.)

Géza: Ejnye, de megszivlelni való.

Pista (nagy kutyakedvelő): A nő? vagy a kutya?

A „Szent-Antal“ kaszagyár

Megrendelési cím: **SOHR JÓZSEF**, Somogy-Szill. 26. sz.

100 koronát fizet annak, a ki egy más cégtől egy „Szent-Antal“ kaszát tud előmutatni.
200 koronát fizet annak, a ki ezen kaszákból 100 közül 5 rosszat tud előmutatni.

A „Szent-Antal“ jegyű kasza jó híre bejárta a világot és a londoni kiállításon is nagy aranyérmét és díszoklevelet nyert. A „Szent-Antal“ kaszával csak akkor valódi, ha fokán az ismert védjegy van, tábláján pedig az itt látható felirat és fenti cégtől lesz beszerezve.

Az egyedüli kasza, mely minden tulajdonosát várakozáson felül kielégíti a „Szent-Antal“ kasza. Ezen kasza közkedveltségnek egy nagyobb részét szívós, sem nagyon kemény, sem lágy és csodálatra méltó könnyűségének köszönheti. Különösen azért felel meg a közönségnek, mert a „Szent-Antal“ jegyű kaszának erős orma és nyaka és igen vékony pengéje van, nem kell kovácskézre adni a nyakat hajlítani, mert ez egy rendes kaszás ember kezéhez van igazítva. Sok gazda a hibás kalapálás által a legjobb kaszát is elrontja, ez a „Szent-Antal“ kaszánál nem eshetik meg, mert az kikalapálva és kipróbálva adatik el a gazdaközönségnek. A „Szent-Antal“ kaszával csupán egyszeri kalapálással több napon át és egyszeri köszörüléssel 250—300 lépés g is el lehet könnyen a legkeményebb hegyi fűben is kaszálni. Minden darabért jótállást vállalok és a meg nem felelőt e y új kaszára kicserélem. (De tapasztalatból tudjuk, hogy ezek közt nincs egy rossz sem.)

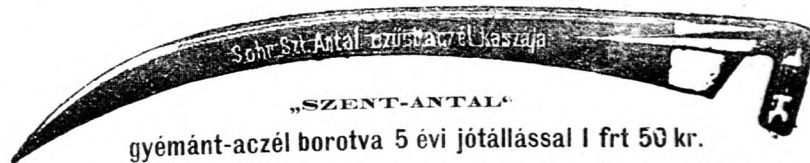
A „Szent-Antal“ kasza árai:

65	70	75	80	85	90	95	100 cm. hosszú
90 kr.	95 kr.	1-05 frt.	1-10 frt.	1-15 frt.	1-20 frt.	1-25 frt.	1-30 frt.

5 darab megrendelésénél a postaköltséget a kaszagyár fizeti, 10 darab rendelésénél a postaköltséget is megfizeti és egy kaszát ingyen küld. Amergaui kaszák a legmegfelelőbb a „Szent-Antal“ kaszához, darabonként 20 kr. „Diadal“ ezüst-aczél kapáló-készülék: üllő és kalapács párban 85 kr. Képes főárjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Gyűjtőknek kedvezmény.

Fontos újdonság! Szabadalmazott **kaszaborító karika** kulcsal együtt 20 kr.

„Szent Antal“ gyémánt aczél borotva 5 évi jótállással 1 forint 50 krajczár.

Képeinkhez

Jókai halottas ágyán. A nagy költő ott pihen a vánkoson, mely immár örökös nyughelye. Magas homloka, melyben a szép gondolatok ezrei fogamzottak, hófehéren domborul előre, de megszűnt benne az agy működése. Szíve sem ver, a test megszűnt lenni, a szellem megmaradt.

Jókai temetése. A Nemzeti Múzeum oszlopcsarnokában sötét embertömeg. Temetik Jókait, a nemzet legnagyobb íróját. Előállott a gyászkoesi, melyen az utolsó utat megteszi a nemzet gyáspompája között és százazrektől kísérve. Ezt a két érdekes képet mutatjuk be a nagy költő temetéséről.

A szeretet. A lelenházban, hová a rossz szülék által elvetett, elhagyott gyermekek kerülnek, ott van a szeretet otthona. Csodálatos türelemmel ápolják, nevelik a mások gyermekeit és nem kérnek más jutalmat mindezért, csak azt a boldog érzést, mely jól eső megnyugvást ad a teljesített szent kötelesség elvégzése után. Képünk a szeretet szent hajlékát mutatja.

Árviz. A szerencsétlenségek legborzasztóbbja az árvizveszedelem. Mert ha tűz pusztít, még elfuthatunk, megmenthetjük életünket, hanem az árvizveszedelem elől elfutni sem lehet. Ha a háztetőre menekülnek, már az is roskadoz. Összedüléssel fenyegeti a segítségért kiálltókát. Végre jön a szabadító eső és még idejébe biztos helyre szállítják a megrémült anyát és gyermekeit.

Ártatlanság Üde, mint a harmat, ártatlan mint a liliom virág. Tiszta és szeplőtlen az arc. Így képzelte a festő az ártatlanságot. Így festette meg azt, amit mellékelt képünkön bemutatunk.

Apróságok.

Kezdő tanítónak.

Mikor először lépsz az iskolába.
Legyen arcodon Jézus nyájasága:
Szólítsd köréd a kis gyermekeket
És simogasd meg kezecskéjüket.

S ha látsz közöttük rútat, rongyosat,
Gyermeki arccal bubánatosat,
Ismerd meg benn a korán szenvedőt. —
S öleld magadhoz, és esőkold meg őt.

Gárdonyi Géza.

Az orosz nép és a háború. Az orosz nép zöme csak értesüléseket szerez a távol keleten dúló véres háborúról, de hogy miért foly annyi vér, arról fogalma sincs. Legtöbben azt sem tudják, hogy merre van Japán s eddig nem is hallottak Japánról, sőt akadnak egész falvak, amelyek a japánokat holmi rovaroknak tartják. Egy pétervári lap munkatársa bejárta nemrég Oroszország nagyrészét, hogy a nép hangulatáról tapasztalatokat szerezzen. Egyes falvakban így nyilatkoztak a háborúról:

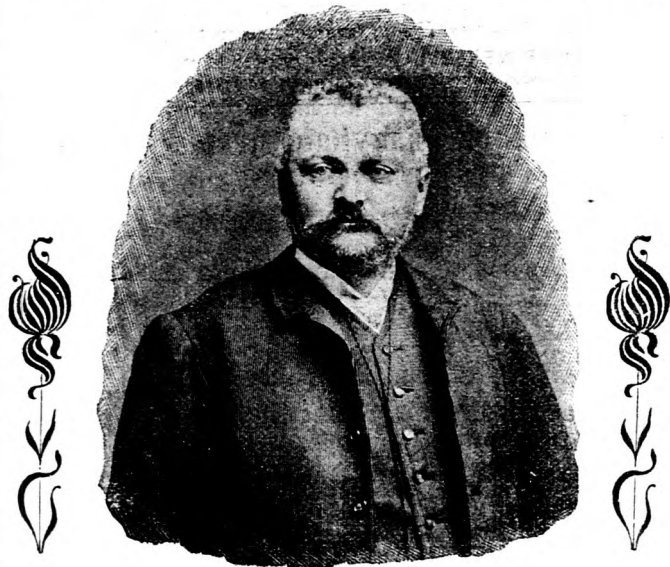
— Azért olyan nehéz a japánokkal harcolni, mert nem is láthatók.

— Miért nem? — kérdezte a parasztoktól az ujságíró.

— Mert a japánok rovarok — válaszolták. — Apró rovarok, melyek csak éjjel bujnak elő, nappal a fűben rejtőzködnek, éjjel azután bebujnak a katonák csizmáiba s kiszívják vérüket. És ilyen ellenséggel küzdünk mi.

Arckép-elcserélés.

A „Független Ujság“ ezévi 19. számában furcsa hiba esett. Mindjárt a legelső oldalon kegyeletesen megemlékeztünk *Károlyi Tibor* grófról és arcképet is adtunk az érdekes férfiuról, hanem hát az a baj, hogy az a kép nem *Károlyi Tibor* grófot, az elhalt nemes emberbarátot ábrázolja, hanem *Teleki Géza* gróf arcképét mutatja be, aki általános tiszteletben, közbecsülésben mai napig is él friss jó egészség-

Károlyi Tibor gróf †.

ben és hogy még sokáig éljen, azt tiszta szívből kívánjuk. Az arcképcsere úgy történt, hogy a cinkográfus vagyis a képlemez-készítőnél mind a két fénykép megvolt, aztán *Károlyi gróf* arcképe helyett a *Teleki Géza gróf*ét készítette el. A képlemezről ugyan föl nem ismertük, de nem is gyanítottuk a cserét. Amikor pedig észre vettük, akkor a lap már ki volt nyomtatva.

Íde tesszük tehát néhai *Károlyi Tibor* gróf arcképét, *Teleki gróf* urtól pedig bocsánatot kérünk és kívánjuk, hogy friss és jó egészségben soká, igen soká éljen a magyar nemzet öröme, mint a magyar társadalom szeretett vezérférfia.

Betűrejtvény.

az la áso M
tél, nyár, pusztá é

A megfejtéseket legcélszerűbb levelező-lapon beküldeni.
Megfejtési határidő 1904. május hó 28.
A „Független Ujság“ 18. számában közölt talány megfejtése

»A király itthon.«

Helyesen fejtették meg: Seres Ilona, Joó Mariska, Duráncsik Rózika, Beke Piroška, Szabóné Gáll Teréz, Városi Elemérné, Hajduné Sz. Lidi, Szentpéteri Gáspár, Eröss István, Blicha Ferenc, Kiss József Henrik, Baka Szabó Sándor, Kemény Balázs, Maza József, Gelb Samu, Beviz István ifj., Nagy G. János, Szeres Bertalan, Sós András alsó, Nyomáti István, Gurga János, Szabó János Péter, Füle Dénes, Csomós István, Andorkó Mihály.
A sorshuzásnál Blicha Ferenc neve jött ki elsőnek kinek a kifizető díj gyanánt, Péterfy „Gó bés á g o k“ kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

Petrus Jenő. A levelet későn adta át a kiadóhivatal és emiatt lekészt, pedig szívesen hoztam volna. Miért nem küldötte egyenesen az én címemre? Üdvözet. — **Erdöss István.** — Ezt már valóban nem tudjuk. Hogy rosszul vannak fizetve, az bizonyos, de hát a magyar szereti a fényes cifra-nyomorúságot. — **Talány.** Szívesen

fogadjuk a talányt és közöljük is, ha jó. -- **Szentpéteri Gáspár.** Örvendünk, hogy a jutalomkönyv tetszik. Mi csak jó könyveket sorsolunk ki. -- **P. S. 1.** A posta- és távirtda tanfolyamra érettségi bizonyítvánnyal veszik föl. Hat gimnázium-, real- vagy polgári iskolai bizonyítvánnyal mehet anyakönyvvezetőnek, jegyzőnek, gyógyszerésznek (csak gimnáziumi hat osztálylyal), beléphet a rajztanárképzőbe, a festészet mesteriskolába stb. 2. Az egyetem orvosi karán közzéteszik a katonarvosi ösztöndíj-pályázatokat és a föltételeket.

A „Független Ujság” szerkesztésére felügyel:
RUBINEK GYULA, országgyűlési képviselő,
a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének titkára.

Élelmi cikkek nagybani árai a központi vásárcsarnokban.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó szövetkezete jelentése
1904. május 21.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Husneműek: marhahus 120—140 K., vidéki borjúhús 120—140 K., sertésus 112—140 K., szalonna füstölt 144—160 K., szalonna, olvasztani való 120—136 K., hárj 144—152 K., sertészsir 136—144 K. -- **Füstölthús:** (vidéki) kg.-ja 1.60—1.80 K., hazai sonka 1.80—1.90 K.

Baromfifélék: élő tyúk 2.80—3.20 K., rántani való csirke 1.60—2. K., sütni való csirke 2.—2.60 K., kacska, hizott 5.—5.80 K., lud, hizott 15.—17.—K., pulyka, hizott — K., páronkint. Vágott hizott liba 1.20—1.30 K., vágott hizott kappan, kacska és pulyka 130—140 K. kg.-ként.

Teavaj: (centrifugált) 2.30—2.40 K., főzővaj 1.80—2.—K. kg.-ként. Tehénturó kg.-ja 32—26 fillér.

Zöldségfélék: Burgonya (vagonáru) sárga 440—420 K., rózska I. 300—340 K., kifli 100 mm.-ként. Hagyma 50 kg.-os zsákokban zsákkal együtt 10.—12.—mm.-ként.

Tojás: bacskai 60—61 K., erdélyi apróbb áru 58—59 K. Adánként. (1440 drb.) Apadt — K., meszes: — K.

Budapesti piaci árak.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) **Buza** 8.45 — K. **Boss** 6.30 K-tól 6.40 K-ig. **Árpa** 5.60 K-tól 5.75 K-ig, jobb minőségű 6.—K-tól 6.10 K-ig. **Zab** 5.30—5.70 K. **Tengeri** 5.05 K. **Liszt** ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
K	28.80	27.80	26.60	25.60	24.80	24.—	22.60	20.20	13.20

Marhavásár. Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 72.—77.—, középminőségű 68.—71.—, alárendelt minőségű magyar ökör 62.—67.—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 54.—70.—, magyar tehén középminőségű alárendelt minőségű magyar és tarka tehén szerbiai ökör jobb minőségű 75.—78.—, kivitel —, középminőségű 70.—74.—, szerbiai bika 64.—76.—, szerbiai bivaly 42.—58.—, kiv. 50 koronáig métermázsánként élősúlybar. Élis borjú — K.

Takarmányvásár. Réti széna 440—600 fillér, mubar 600—700 fillér, zsupszalma 250—280 fillér, alomszalma 220—240 fillér.

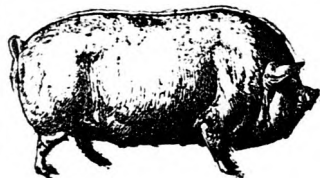
THOMAS-SALAK

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya az összes kalászosok és kapások alá, valamint a rétekre. Hatása éppen oly gyors, de tartósabb, mint a szuperfoszfáté. Ezen kitűnő műtrágyát úgy összefoszforsav, mint citromsavban oldhatóság és porfinomság szavatolása mellett pontosan és telkiismeretesen szállítja

Kalmár Vilmos, Budapest, VI., Teréz-körút 3.

a Thomas-salakgyárak, Berlin W. vezérképviselője a magyar korona országainak területén.

Óvakodjunk a hamisításoktól és csakis csillag védjeggyel ellátott Szern Marko zásokot vegyünk át. Minden zsák ólomzárral és tartalomjelzéssel van ellátva.

ÚRL REZSŐ

sertésbizományos
— Budapest —
József-körút 22—24.

Sertéseket

sovány és hizott állapotban és legmagasabb napi áron értékesít.

A "Lóhere" védjegyű

Thomas-Salak

a legjobb és legolcsóbb

foszforsavtrágya

az összes kalászos, lóhere, takarmány és kapásnövény, kerti vetemény alá, valamint rét és legelő, fölöz, k. m. ló és szőlőkre. Ezen thomassa'ak hazánkban, a legutóbbi években eszközölt trágyázási kísérletek alkalmával, kizárólag kitűnő eredményt mutatott fel.

Csak a "LÓHERE" védjegyű thomassalak származik a csehországi Thomasművekből.

A "Lóhere" védjegy kezességét nyújt az áru föltétlen tisztasága, idegen anyagoktól való mentessége és legnagyobb mérvű oldhatósága tekintetében.

Árajánlatok, szakiratok és bármely irányban kívánt felvitágosításokkal készséggel szolgál a

Csehországi Thomasművek eladási irodája, Bécs.

Vezérképviselője Magyarországon:

László Marcell BUDAPEST, VI., Teréz-körút 22. sz.

Czukorrépa-, kukoricza- és burgonyamivelésre szolgáló

amerikai **ACZÉLGEREBLYÉK**

kézi- és fogatos kapáló és töltögető eszközök,

Hollingsworth-LÓGEREBLYÉK

elismert gondos kivitelben kaphatók:

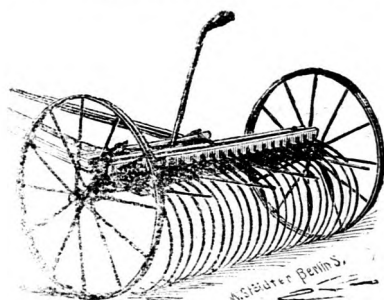
ALAKULT 1856

KÜHNE E.

hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyárában

MOSONBAN

Főraktár: **BUDAPEST, VI., Váci-körút 57/a.**

Szintügy fűkaszálógépek, kézi- és járgány-cséplőgépek, gabonatisztító- és osztályozó-rosták, konkolyválasztógépek, bevált hírneves „**MOSONI DRILL**” tolokerekes sorvetőgépek stb.

— 1903. évi forgalom 26,000 zsák. —

Felhívjuk
a t. cz. gazdaközönség
figyelmét
a budapesti
gyapju-aukcziókra

melyek első sorozata **f. évi július hó 6., 7.**
és 8-án tartatik meg.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bajtájékoztatókat elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

HELLER M. S Társa
Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

A ZALATNAI kénkovand-ipar r.-t. Brassói kén-sav- és műtrágyagyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű

Műtrágyáit

a t. cz. gazdaközönség becses figyelmébe. Ajánlatokkal készséggel szolgál a Központi Iroda, Budapest, IV., Mária Valéria-utca 7.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII., Baross-utca 10. szám, II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulásával	400,000.— kor.
Alapítványok	1,270,000.— kor.
Tartalékok	255,200.03 kor.
Összesen	1,925,200.03 kor.

1901. évi fölösleg	90,349.— kor.
1902. évi fölösleg	59,782.26 kor.
1903. évi fölösleg	109,331.73 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére, különféle módozatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzletfelesleg közgyűlési határozattal tartalékokba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál **az igazgatóság.**

Párisi világkiállítás „Grand Prix” 1900.

KWIZDA-féle RESTITUTIONSFLUID
es. és kir. szabáalmazott mosóvíz lovak számára.

1 üveg ára K 2.80.

Negyven év óta van használatban az udvari istállóokban s a legnagyobb katonai és polgári istállóokban is lovak izmai erősítésére, fárasztó menetek előtt és után fejemódásoknál és az izmok merevedésénél stb. a lovat a trainingben bámulatos eredmények felmutatására képesíti.

Főraktár:

alódi csak ezen véjegygyel ellátott.

Kwizda Ferencz János es. és kir. osztr.-magy., kir. román és bolgár hercegi udvari szállító

kerületi gyógyszerész Kornhuberban, Bécs mellett.

Sürgőnyczim: Consum, Budapest. Telefon: 25—02.

Magyar Élelmiszer-Szállító Részvény-Társaság
Budapest, VII. ker., Kerepesi-út 20. szám.

ÜZLETÁGAK: ———

Szállítási osztály: baromfi-, tojás-, vad-, vaj-, gyümölcs- és fűszerekkel, amelyek után, ha a társaság neve alatt kerülnek feladásra jelentékeny szállítási kedvezményeket folyósít. A szállítványokra vonatkozó mindennemű kérdésekben (fuvardíjak, utirányok stb.) készséggel nyújt felvilágosítást.

Kiviteli osztály: A társaság berlini fiókja mindenféle élelmiszeri bizományi értékesítést elvállalja. Az árukra előlegeket is folyósít.

Sertésbizományi osztály: A ferencvárosi sertésvásáron elvállalja hizott sertések bizományi értékesítését.

— Közelebbi értesítéseket a társaság igazgatósága ad. —

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot szavatolt 12,40% tiszta káli = **23—24% kénsavas káli** tartalommal, ———

Stassfurti kálitrágyasót szavatolt 40% tiszta káli = **74—76% kénsavas káli** tartalommal, ———

Kovasavas-kálit (dohánytrágyázásra) továbbá mindennemű egyéb ———

Műtrágyaféléket, azonkívül ———

Rézgáliczot (98—99%) elismert kitűnő minőségben szállít a ———

„Hungária” műtrágya, kénsav- és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.